

i en vis Retning i alt Fald — som Udgifter, hvorom man enes for at tilvejebringe sælles økonomiske Goder, som naas bedre og billigere ad den Vej, end om det var overladt til den enkelte at sørge for dem, medens man tidligere enkeltvis maatte sørge for disse Goder og ogsaa mange Steder maa det den Dag i Dag. Jeg kan ikke erkende, at det, naar der er Tale om Brugen af Vand og Gas og lignende Besvemmeligheder, skulde være saa overvejende retfærdigt, at en Familie, som bruger ganske den samme Mængde Vand og Gas som en anden, skulde betale det femdobbelte derfor, fordi den har 5 Gange saa stor Stateindtægt. Det er et Princip, som heller ikke anvendes paa andre Omraader. Derfor anerkender jeg kun Skatteevnens delvise Berettigelse, den er et Moment, et vigtigt Moment, men ingenlunde det ubestridende, det, hvorefter Skatten bør paalignes. Ogsaa jeg anser det, som jeg straks skal komme nærmere ind paa, som absolut urigtigt at komme til en Bestatning af uproductiv Formue, thi den røber slet ingen Skatteevne. Jeg skal i øvrigt indskrænke mig til om Skatteevnen at henbise til, hvad derom er udviklet i et Skrift, som adskillige ærede Medlemmer vistnok kende, nemlig Professor Falbe-Hansen: „Finansvidenskab“, hvor han energisk bekæmper denne Doktrin om Skatteevnen, og hvor han ret fordyber sig i den, fordi, som han fremhæver, den særlig herhjemme betragtes som næsten selvfølge. Jeg skal med den ærede Formands Tilladelse tillade mig blot at oplæse et Par Linier, hvori han resumerer sine Undersøgelser. Han siger: „Det maa altsaa erkendes, at Teorien om, at Skatterne skulde fordeles paa alle Borgere i Forhold til deres Skatteevne, er aldeles uholdbar. Den hviler paa en urigtig Forudsætning om Grænserne for Statens Virksomhed; de enkelte Led i den Tankerække, der skulde føre til Resultatet, ere alle urigtige, og selve Resultatet fører til Konsekvenser, som den sunde Fornuft maa erkende for meningsløse og fordærlige, og Teorien passer endelig heller ikke paa den Praksis, som anvendes i alle civiliserede Stater.“ Jeg tror, det er en ret stærk Fordømmelse af den Teori. Jeg for mit Vedkommende vil ikke drifte mig til saa stærke Ord om den. Jeg anerkender, som sagt, dens delvise Berettigelse, men heller ikke mere. Dernæst kan jeg heller ikke paa nogen Maade erkende, at Indkomstskatten, selv om man stiller sig paa denne Doktrins Standpunkt og holder paa Bestatning efter Skatteevnen, skulde være en særlig god og retfærdig Stat. Det er dog notorisk, at den samme Indtægt langt fra angiver den samme Skatteevne for

forskellige Personer. Det er dog ganske klart, at naar to Mænd begge have 3—4,000 Kr., eller hvilket Tal man nu vil finde paa at nævne, men den ene har Kone og 10 Børn og den anden er ugift, saa have de med samme Indtægt ganske overordentlig forskellig Skatteevne. Paa mange andre Omraader vil en Jaaban Ulighed ogsaa komme frem, saa det altsaa ingenlunde kan siges, at den samme Larsindtægt virkelig betegner en lige Skatteevne hos de forskellige Personer. Altsaa, jeg kan ikke erkende, at Formue- og Indkomstskatten skulde være i sig selv og efter sit Princip saa absolut meget retfærdigere og bedre end alle andre Statter. Jeg kan navnlig ikke erkende det, naar jeg ser paa den i Praksis, og jeg tror, man maa være meget haardkogt doktriner for at paastaa, at f. Eks. den kjøbenhavnske Indkomststat er en retfærdig Stat, som rammer fuldt ud retfærdig til alle Sider. Nej, Indkomstskatten er, som sagt, en meget god og brugbar Stat, naar Basis derfor bliver rigtig, og den egner sig derfor ogsaa fortræffeligt til at benyttes, hvor der er Tale om ny Statter, netop fordi den vejer op mod anden Uretfærdighed og andre Mangler, som findes ved de andre Statter, fordi enhver Stat har sine Mangler og sine Uretfærdigheder. Skal den imidlertid bruges til en Statterreform, er det meget tvivlsomt, om det Resultat, man der ved naar, virkelig bliver retfærdigere og bedre end det, man har i Forvejen. Saa kommer dertil et Moment, som man heller ikke ret vel kan lade ude af Betragtning, og det er, at Indkomstskatten gennemgaende er en lidet populær Stat. Man har efterhaanden gjort sig noget fortrolig med den, men i tidligere Tid var den jo saa ganske overordentlig upopulær, at det jo, som ogsaa nævnt i Motiverne til Lovforslaget her, f. Eks. i Aarhundredets Begyndelse slet ikke lod sig gøre at gennemføre den her i Landet. I England, hvor man under de Napoleonske Krige havde haft den i en Række af Aar, var den saa forhadet, at da man i 1816 naaede til at kunne aflaste den, besluttede Parlamentet, at alle Bøger og Dokumenter vedrørende Skatten skulde brændes, for at det ikke skulde blive saa let at genindsføre denne forhadte Stat. Det karakteristiske er det jo, at den engelske Minister, der senere i 1840 genindsførte Indkomstskatten for at muliggøre den store Reform med Krontoldens Afskaffelse, havde selv saa Aar i Forvejen betegnet Indkomstskatten som Nationernes Svøbe. I Frankrig ser man jo, at man til Dato absolut ikke har villet have denne Stat. Man har bestandig rejst afgørende Indvendinger derimod. Hvorfor?